

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felőlsszerkesztő
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiactér) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 265. sz.
1934 Szeptember 26.

Szerda

Tatarescu és Dinu Brătianu közt még nem simultak el az ellentétek

A pártdifferentenciák azonban nem érintik a kormány helyzetét
Tatarescu erélyes fellépése biztosítja a belföldi kölcsön sikerét

Bucuresti, szept. 24

Kormánykörökben még mindig cáfolják a
válsághíreket. Jól informált körök szerint azon-
ban a válságnak még koránt sincs vége, mert
az ellentétek Dinu Brătianu és Tatarescu kö-
zött még most is fennállnak sőt azóta egy újabb
okkal bővültek Dinu Brătianu ugyanis, amikor
Tatarescu bejelentette neki, hogy változtatáso-
kat akar eszközölni a kormányban, az az óha-
ját fejezte ki, hogy Tankréd Constantinescu is
kapjon miniszteri tárcát. A miniszterelnök ezt

kereken visszautasította, mire a liberális párt
feje nem szőlt többet Tatarescuhoz és várat-
lanul vidéki birtokára utazott.

Hivatalos nyilatkozat szerint kormány-
válság egy pillanatra sem volt, csupán a párt
keretén belül voltak differentenciák amelyeknek
semmi közük a kormányhoz, amely halad
tovább a maga kitűzött útján.

Egyébként a kormányválság híre Ave-
rescut is kimozdította Turnu Severin magá-
nyából és megjelent Bucurestiben, ahol is-
mét tárgyalásokat kezd.

Slavescu pénzügyminiszter még mindig
Párisban időzik, ahonnan csak kedden este
indul utnak Genfbe, ahol szintén kiszáll,
hogy Titulescuval megbeszéléseket folytas-
son. Nagy riadalmat keltett az a hír, hogy
egyes miniszterek nagyon rossz vélemény-
vannak a belső kölcsön iránt és igyekeznek
a morális sikerét elgáncsolni. Csak Tata-
rescu miniszterelnök erélyes fellépése men-
tette meg a helyzetet, aki lelkiismereti kér-
dést csinál abból, hogy míg Slavescu nincs
Bucurestiben, mindent elkövessen a belföldi
kölcsön sikeréért.

Sándor szerb király a Nobel-békedíj jelöltje Megnemtámadási szerződést köt Jugoszlávia Bulgáriával, Göringet is Szófiába várják

London szept. 24

A Daily Mail című lap Sándor szerb
király szófiai látogatásával kapcsolatban
megállapítja, hogy az utazás célja, a husz
éve huzódó bolgár-szerb ellenségeskedés
elsimítása. A lap azt a szenzációs értesülést
füzi a cikkhez, hogy amennyiben Sándor
király szófiai tárgyalásai sikerre vezetnek,
ő fogja megkapni az idei Nobel

békedíjat

A szófiai látogatások során egy meg-
nemtámadási szerződés kötnek, amely biz-
tosítaná Jugoszlávia keleti határait, Bulgá-
ria viszont messzemenő engedményt tenne
a bulgáriai szerb kisebbségek javára.

Göring porosz miniszterelnököt egyéb-
ként szintén Szófiába várják, aki innen
repülőgépen folytatja útját Istambul felé.

Megkezdődött 380 kisebbségi tisztviselő vizsgálója Bihormegyében Az első napon a jegyzők és a községi bábák vizsgáztak

Oradea, szept. 24.

Hétfő reggel kezdődött meg a prefektu-
rán a bihormegyei kisebbségi tisztviselők nyelv-
vizsgálója.

Hétfő délelőtt a kisebbségi jegyzők és
kisebbségi községi bábák vizsgáztak.

A bizottság elnöke dr. Bancila P. Ioan
prefektus, tagjai Nagy Teodor liceumi igazgató
és Popa Aurél tanár.

Az írásbeli tétel ez volt: jelentés a
felettes hatósághoz.

Az írásbeli tétel értékelése és a szóbeli tétel

taták, de az írásbeli még ma is tartani fog,
mert

380 tisztviselő vizsgázik,

A szóbeli vizsga 8—10 napon át is el-
tarthat és éppen erre való tekintettel

a városházi tisztviselők, kedd
délutánra kitűzött vizsgáját el-
halasztották.

Meglopta gazdáját -- nyolc havi börtön

Oradea szept. 24

A törvényszék harmadik szekciójának
büntető tanácsa tárgyalta tegnap Bár Flo-
rian beiuși (belényesi) kereskedő segéd bün-
perét, aki azzal volt vádolva, hogy 1933
február, március, április és május hónapjai-
ban éjnek idején alkulecsal kinyitva gazdájá-
nak Schwartz kereskedő üzletének ajtaját,
behatolt és 40.000 lei értékű árut, továbbá
20.000 lei készpénzt lopott el. A törvény-
minősített lopásban találta bűnösnek Bár
Floriant, akit nyolc hónapi börtönre ítél.
Az ügyész súlyosbításért, a vádlott felmen-
téseért fellebbezett.

Piaci árak Oradeán

Buza 440—470, Zab 270—320, Árpa
260—300, Rozs 300—320, Bab 300—320,
Okukorika 220—260, Ujjukorika 180—200,
Lóheremag 35—47, Lucerna 138—144 Széna
100—110 Szalma 45—60, Szőlőbőr 10—15

A NAP

Végetért

az amerikai sztrájkmozgalom és a munkások százezrei három heti szünet után ma reggel tömött sorokban ismét elindultak a gyárak kapui felé, hogy befűtsék a kazánokat, elindítsák a három hét óta szünetelő gépeket és tovább készítsék a selyem- és textilanyagok métereinek ezreit, ami — mikor kész van — esetleg csak arra lesz jó, hogy elégezzék vagy tengerbe dobják, mert a túltermelés folytán az árak esni fognak.

A sztrájknak ilyen módon való befejezését — bevalljuk — előre tudtuk. Legfeljebb az időpontot illetően lehettek eltérő vélemények: meddig bírják a munkások százezrei a munkabeszüntetést.

A végeredmény egy, a sztrájkok történelemben ebben a tekintetben nem ismer ki-vételt.

Ami azonban különösebb érdekességet ad ennek az óriási sztrájkmozgalomnak, az a két kijelentés, ami vasárnap este szinte egyidőben hangzott el. Az egyiket Gorman tette, az amerikai munkásszervezetek elnöke, a nagy sztrájk teljhatalmu diktátora, akinek egyetlen szavára száz- és százezrek hagyták abba a munkát és aki — úgy látszik — tényleg halomra dönthette volna azt, amit Roosevelt és agytrösztje, meg a többi amerikai trösztök oly nagy nehezen felépítettek. Nem ez történt. A sztrájk elmúlt, holottak és sebesültek árán mult ugyan el, de hát mit törődik ezzel Gorman és mit törődik ezzel Roosevelt vagy a többi hatalmaság. Nem fontos, hogy özvegyek és örök bénasága, munkaképtelenségre kárhoztatott emberek százainak jajkiáltása hangzik fel a mélyből, azoké, akik a sztrájk befejezése után se vehetik fel a munkát, azoké, akik a három heti kényszerszabadság után se vehetik fel szűkre szabott bérüket, mert életüket vagy egészségüket, munkaképességüket hagyták ott a nagy csatálatérben. Az özvegyek és az örökre megrokkantak sirását elfolytja az a győzelmes kijelentés, ami tegnap este hagyta el Gorman ajkát: Mindent elérünk amit csak akarunk.

Hogy mi ez a minden, azt persze igen nehéz lenne eldönteni. Nem is akarjuk. Megnyugodva vesszük tudomásul és elégetéssel szögezzük le, hogy mégis csak volt valami értelme a vérontásnak, a halottak nem haltak meg egészen hiába, a sebesülteknek is volt miért szenvedni és a százezres munkástömegek háromheti éhezése, ime, meghozta a maga gyümölcsét. Hiszen Gorman, a sztrájkvezér kijelentette: Mindent elértünk...

A győzelmes kijelentésének azonban visszhangja is támadt. A selyemtröszt vezére nem hagyta válasz nélkül Gorman kijelentését és a maga részéről viszont azt mondja, hogy a munkásság semmit sem ért el.

Hogy azután kinek van igaza: most már nem is fontos. Ezek után nem kérdezzük, hogy kellett-e a strájk vagy sem? Nem kérdezzük, hogy a sztrájk vezérének, vagy a tröszt-vezérnek van-e igaza? Hiába kérdeznők, igaz feleletet ugysem kapunk rá. De igenis kérdezzük, keserű szájjal kiáltjuk Amerika felé: Miért kellett az emberek százainak meghalni, miért kellett más százaknak örökre munkaképtelenné válni, ha ez az eredmény?

Kivágandó és összegyűjtendő

16 Igazoló szelvény,
az Erdélyi Magyarság
ajándéktombolájához.

1934. szept. 10—30.

Aki 20 szelvényt összegyűjt, részt vesz a tombolában.

Ausztria függetlensége és a keleti paktum a népszövetségi tárgyalások napirendjén

Genf, szept. 24.
Barthou Genfbe való visszatérése után újra megindulnak a fontos politikai tárgyalások. A Népszövetség közgyűlésének rendes ülészakát csülörtökön befejezik, de a politikai főbizottság tovább folytatja tárgyalásait, amelyek a Bolivia és Paraguay közt dúló háborúk körül folynak.

Barthou visszatérte után elsősorban az angol, orosz, lengyel delegátusokkal valamint a kisantant kiküldötteivel tárgyal és valószínűnek tartják, hogy ezen tárgyalásokon ismét a keleti paktum kérdését teszi szóvá.

Abból a tényből, hogy Berger-Waldenegg báró osztrák külügyminiszter szintén visszatér Genfbe, arra következtetnek, hogy az Ausztia sorsában érdekelt hatalmak szintén tovább folytatják megbeszéléseiket.

Capitol filmszínház

Kedd, szerda, csütörtök

ROBINSON

küzdelmes élete és harca a kannibálokkal

Érdekes királyi család

Az első felvétel, amely Marina görög hercegnőt bemutatja, mint György angol herceg menyasszonyát a felséges após és anyós körében. A képen balról következnek: Miklós görög hercegné, a menyasszony anyja, György angol király, a vőlegény apja, Marina hercegnő, a menyasszony, György herceg, a vőlegény, Mary angol királyné, a vőlegény anyja és Miklós görög herceg, a menyasszony apja.

Hauptmann két társával rabolta el a Lindbergh-bébit

Éhségstrájkba kezdett Hauptmann

Newyork, szept. 24.
Condon dr., tanár, aki a Lindbergh csempő elrablása idején közvetítő szerepet töltött be, ma érdekes nyilatkozatot adott a lapoknak. Kijelentette, hogy a gyermekrablást hárman követték el és az egyik test Fisch Izidort, Németországban eltették láb alól. Fisch egy nővel és egy másik férfivel Németországba utazott, de onnan már nem tért vissza az Egyesült Államokba. Jelenleg a lipcei temetőben nyugszik. Azt ajánlja Condon dr., exhumálják Fisch holttestét, mert megállapítást fog nyerni, hogy gyilkosság áldozata lett. A tanár végül közölte, hogy információi szerint Hauptmann, Fisch és a harmadik férfi Bronxban laktak, egymás szomszédságában és együtt kártáztak esténként.

Lindbergh ezredes feleségével együtt tegnap repülőgépen Losangelesből Newyorkba érkezett, ahol szerdán tanuként fogják őket kihallgatni.

A vizsgálóbíró és több írásszakértő kétségtelenül megállapították, hogy a Lindbergh-től válságdíjat követelő

tizenhárom levél mindegyike Hauptmann kezírása. Hauptmann ennek ellenére is állhatatosan tagad, sőt a

lyamán éhségstrájkba kezdett

Kiderült az is hogy röviddel a Lindbergh-bébi elrablása után Hauptmann szökni akart az Egyesült Államok területéről. 1933-ban pedig tőzsdei ügyletekből kifolyólag több mint egy negyedmillió dollár forgalma volt.

Időjárás

Déli, délnyugafi szél, tulnyomóan derült idő. A nappali hőmérséklet alig változik, éjjel erősebb lehűlés várható

— Megkezdődtek a beiratások az Esti Kurzusok nyelviskolájában. Román, angol, francia, német, orosz és héber nyelv-szakok. Tanfolyamok külön kezdők, erős kezdők és haladók számára. Konverzációs és irodalmi csoport. A kurzusok május végéig tartanak: Három hónapos román, magyar és német gyorsírás kurzus. Városunk legkiválóbb szaktanára ad elő az Esti Kurzusokon. Oktatás heti két, vagy három órában este 6 és 9 óra között. Tájékoztatás és beiratkozás a Zsidó Liceum épületében, Str. Reg. Carol II. esténként 6-tól 8-ig. Tanulási díjazás havonta. A tan-

Göring monarchista-puccsot készít elő Hitler ellen

A porosz miniszterelnök állandó összeköttetést tart fenn Doornnal. Göbbels, Himmer és Ley Göring-ellenes szövetségre léptek

Paris, szept. 24.

A Paris Soir berlini forrásra hivatkozva azt írja, hogy Göring és a nemzeti szociálistapárti vezetősége között súlyos ellentétek léteznek ki. Göring szembehelyezkedett a legfelsőbb pártvezetőséggel, amit abban a biztos tudatban tett, hogy Hitler mögötte áll. Mint azonban az utóbbi időben kiderült, a vezérkancellár legkevésbé sem helyesli Göring magatartását s amikor a vezérkancellár álláspontja az ügyben nyilvánosságra került, a legfelsőbb pártvezetőség ugynevezett Göringellenes szövetsége valóságos rohamot intézett Göring porosz miniszterelnök ellen.

Az ugynevezett Göringellenes szövetséget Göbbels teremtetle meg. Ennek a Göringellenes szövetségnek a két pillére Himmer, a birodalmi titkosrendőrség vezetője és Ley, a német munkafront vezetője. Ezzel szemben Göring mellett állanak Hjalmar Schacht dr. továbbá Krupp von Bohlen ágyugyáros, azonkívül a német nagyipar és nagybank néhány képviselője.

Mint ismeretes, Hindenburg elnök halála után egyetlen szakaszról álló törvény alapján Hitler Adolf kancellárt birodalmi vezérkancellárrá nevezték ki, kezében egyesítették a kancellár és az elnök legfelsőbb hatalmát. Ugyanakkor Papent, az addigi alkancellárt bécsi követté nevezték ki s amikor az alkancellári tisztség betöltésére került volna a sor, a legkülönbözőbb hírek láttak napvilágot. Egyes hírek szerint Hitler az alkancellári tisztségre Göringet jelölte, más hírek úgy tudták, hogy ezt a tiszte Hess Rudolf fogja betölteni, de voltak olyan hírek is, melyek arról tudták, hogy a hadsereg köréből kerül ki az új alkancellár. Ezzel szemben tény az, hogy az alkancellári tisztséget még a mai napig sem töltötték be.

Mint most a Paris Soir leleplezi, a legkomolyabb jelölt valóban Göring volt és a nürnbergi pártnapon kellett volna az alkancellárrá való kinevezéséről szóló okmányt neki átnyújtani. Ez, mint ismeretes, nem következett be, oka a következő: néhány nappal a nürnbergi pártnap előtt Göbbels terjedelmes titkos jelentést terjesztett Hitler Adolf vezérkancellár elé. A jelentésből kitűnt, hogy Göring titokban állandóan találkozott a volt trónörökösrel, továbbá von Seckt tengernaggyal, azonkívül a volt trónörökös személyén keresztül állandó összeköttetést tart fenn Doornnal, az

összes jelek arra mutatnak, hogy Göring monarchista összeesküvést készít elő.

Hitler a jelentés vétele után azonnal megbízta Himmer Henriket, a birodalmi titkosrendőrség vezetőjét, hogy járjon utána s állapítsa meg, hogy mi igaz a Göbbels-féle jelentésből. Himmer negyvennyolc óra leforgása alatt nemcsak hogy száz százalékban igazolta a Göbbels-féle jelentés adatait, hanem

új, meggyőző és döntő jelentőségű adatokkal is szolgált Göring monarchista tendenciájú tevékenységére vonatkozólag.

Hitler erre törölte a volt trónörökös a nürnbergi párnapra meghívott vendégek névsorából és közölte Göringgel, hogy az a nürnbergi pártnapon nem szólalhat fel. Azonkívül állandóan a környezetében kell tartózkodjék és Nürnberget engedélye nélkül nem hagyhatja el.

Mint ismeretes, a volt trónörökös csakugyan nem jelent meg Nürnbergben és Göring, nem beszélt a pártnapon, jól lehetett azon az összes nemzeti szocialista vezető férfiak felszólaltak.

Világosság derül végre a Stavisky ügyre?

Önként jelentkezett Prince bíró egyik gyilkosa

100 ezer frankot ígérték a gyilkosságért, de csak az ötödrészét kapta meg

Barcelona, szept. 23

A francia határon lévő Villában jelentkezett egy Caomes nevű francia állampolgár, aki bejelentette, hogy ő ölte meg egy barátjával együtt Prince bíró. Elmondta, hogy a gyilkosságért százezer frankot ajánlottak neki, de csak 20 ezer frankot és egy Spa-

nyolországba szóló utlevelet kapott. Most azért jelentkezik, mert a pénze elfogyott és vissza akar térni Franciaországba. A vallo-mást a hatóság egyelőre nem hitte el, mert azt gondolják, hogy az illető csak ingyen akar visszajutni hazájába.

Száz ember rekedt még az égő angliai bányában

London, szept. 24.

A waxamsi szénbánya égése újabban érzékeltek hírek szerint tovább tart. A bánya belsejében, kétszáz méterre a föld színe alatt,

300 méteres lángfal állja útját a mentési kísérletnek. Még mindig száz emberről nem tudják, hogy élnek-e vagy már halottak. Semmi életjelt nem adnak magukról.

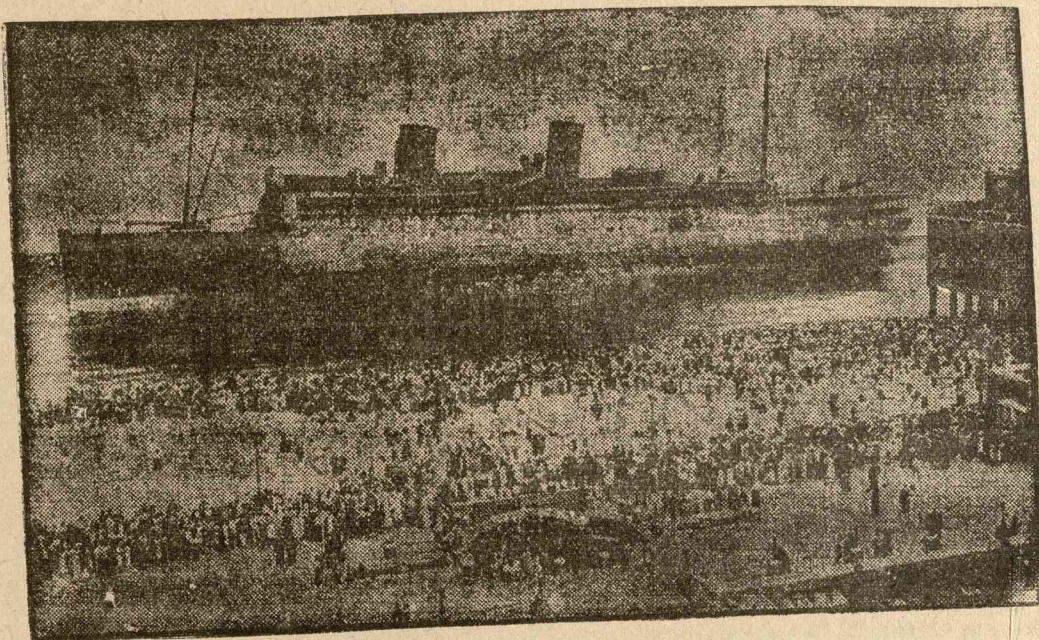
Kémet fogtak Tighinában

Tighina, szept. 23

Tegnap este Varnita község csendőrsége körülfogta Osipov Calistru gazdálkodó házát és házkutatást tartottak nála. A gazdálkodónál egy Scosinschi nevű embert találtak, aki utlevél nélkül lépte át a határt. A csendőrség megmozdította az ismeretlen és fontos iratokat találtak nála, amiből megállapították, hogy az ismeretlen orosz kém. Az ismeretlent beszállították Tighinára, ahol vallatás alá fogták.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

(az azé a legelőkeltebb alkotás)
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképvezető: Friedmann Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

Mutogatják a halálhajót

A „Morro Castle” elégett vázát a newyorki kikötő elé vontatták és ott mutogatják a borzalmas emléktű hajó roncsait. Százezer kíváncsi bámulja a hajót — 5 dollár belépődíjért.

Az örök tűz

Fantasztikus regény

4

Ez a középkori, primitív művész különös titkokat tudott, különös halma volt állatokon, embereken, növényeken, köveken és láthatatlan lényeken is fantomokon, erdei manókon, szellemeken. Ennek a hagyománynak a megbecsülése eredményezte, hogy a Morganok nemzetségében mindig volt egy Vén, aki hihetetlenül magas kort ért el és a százados titkok ismerőjének vallotta magát és ez a titok szabályszerűen szállt mindig a család legidősebb fiútagjára, mint valami patriarkális főpapi méltóság.

A szobrász tiszteletben tartotta a helyi szokást, melynek folytán most Yan apó volt a rejléses mult becsült képviselője, aki így fejezte be mondanivalóját:

— Nos, mikor a Vén meglátta a szobrot, amit ön csinált, azt mondta, hogy nagyon vakmerő volt, vakmerő vállalkozás akár csak képen is együtt lenni a gonoszok Gonoszával. Különben én nem tudom: a Vén tudja, a Vén meg akarja mondani magának is. Marc érezte, hogy kezd veszélyes lenni a talaj. Nem akarta megsérteni egyetlen szóval sem a bretagnei hitet, tehát igyekezett másra terelni a beszélgetést:

— Igen, meg fogom látogatni Yan apót Gildas, tudja, hogy mennyire tiszteltem és szerettem a maga nagyapját.

A Goéland gazdája a fejét csóválta.

— Ő is nagyon szereti magát, Marc ur. És visszatérve a maga gondolatára hozza zűrt:

— Éppen azért haragudott úgy, mikor megtudta ezt a szoborhistoriát.

E pillanatban hirtelen puskaüz hallatszott, négyyszeresen visszhangzott a puska lövés acélos hangja. Aztán két újabb puska lövés hangzott el.

Marc felhasználta az alkalmat elkiáltotta magát:

— Micsoda láрма! Ki lövöldöz itten?

A vitorla elfogta a kilását, a fiatalember lehajolt és a vitorla alól nézett a távolba. Jikel, aki a hajó letelején örködött a vörös elővitorla mellett, felvilágosította:

— A kisasszony vadászik a hajóján oda lenni. A hajóinas ujjával mutatja a távolban levő fehér yachtot és Marc tágra nyitja a szemét:

— A kisasszony? — Micsoda kisasszony

— Hát a kisasszony Cast Aérésből! — válaszol a hajóinas.

A szobrász csodálkozik:

— Hogyan? Cast Aérésbe kisasszony van mostanában?

A gazda válaszol: Persze! maga nem tudhatja, mert csak ma reggel óta van itt. Cast Aérésben emberek laknak két hónap óta és még sokáig itt maradnak, ahogy halom.

— Művészek, nem? A sziget fekvése után itélve...

A szobrász a part felé tekint délre, hol a világítótorony fehér épülete jelzi a piros sziklán a ploumanachi kikötő bejáratát. Egészen közel a világítótoronyhoz kis tornyos kastély, mely a Sainte Anne öbölben a halászsok városába vezető csatorna közepén levő kis szigeten emelkedik. A halász a fejét rázza: — Művészek? Nem tudom. Őszintén szólva, senki sem tudja. Szeretnek magukban lenni és senki sem mer közeledni a sziget felé, mert éjjel-nappal feltucat kutya jár ott szabadon, hatalmas, ugató kutya, akkorák, mint a borjú és rögtön nekironthatnak mindenkinek, aki partra akar szállni. Két hónappal ezelőtt érkeztek: egy magas, fehérszakállas, fehérhajú öregúr, egy másik, fiatalabb, csupaszképi férfi és egy kisasszony, aki nagyon jóképű, az bizonyos.

(Folyt. köv.)

Véres incidens a jugoszláv—olasz határon

Hasbalóttek az olasz határőrök egy menekülőt

Belgrád, szept. 24.

Tegnap este az olasz—jugoszláv határon incidens történt. A jugoszláv határőrök szerint fél hét órakor olasz területről lövés zaját hallották, majd amikor a zaj felé futottak, a partok hidján két embert láttak közeledni jugoszláv terület felé. Az illető egyének istria olaszok voltak, akik titokban akartak átjönni jugoszláv területre, azonban az olasz határőrök

utánuk löttek.

A határátlépők egyike Jovitz Zaka súlyos haslövést kapott, a másik egy tizenéves fiú sértetlen. Határsértés azért történt, mert az olasz határőrök azt állítják, hogy jugoszláv határőrök löttek rá Jovitzra, amikor meglátták a hidon. Vegyes bizottság fogja vizsgálni az ügyet.

Az őszülés nem szégyen,

de eredeti hajszínet visszanyerheti a FLOREAL hajregenerator használatával. Nem festőszer! Régi bevált hajviz! 1 üveg ára 60 Lei.

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Négy évre ítélt egy gyilkost a satu-marei törvényszék

Két bűntársa fejenként másfél évet kapott

Satu-Mare, szept. 24

Orosz Ilie certzei földmives június 11-én halálra kérelmezte az orasulnoui vásárbán haragosát, Orosz Györgyöt, míg Mois Ilie és a orosz Joant kövekkel dobálta az áldozatot. A mai törvényszéki tárgyaláson a vádlottak azt állították, hogy tettüket jogos önvédelemből követték el, mivel a meggyilkolt Orosz György előzőleg halálra fenyegetőzött és késsel támadt rájuk.

Dr. Nagy János királyi ügyész a gyilkosokra fejenként 10—10 évi börtönbüntetés

kért, hogy az ítélet az Avas népének elrejtendő példának szolgáljon. Zaciuc Felician ügyvéd jogos önvédelemmel érvelt és enyhébb büntetést kért védenek részére.

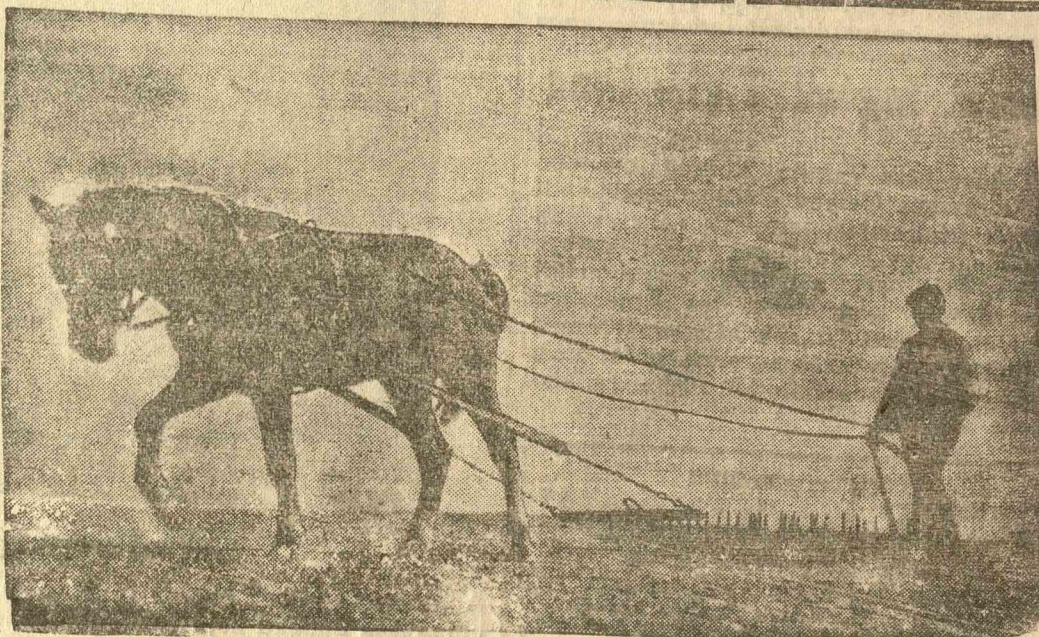
A törvényszék a három vádlottat emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek és ezért Orosz Ilie 4 évi börtönbüntetésre, Orosz Joant és Mois Ilie egy-egy év és hat hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen a vád- és a védelem fellebbezett.

Halálragázott az autó egy inasgyereket Timisoaràn

Timisoara, szept. 24.

Tegnap este az egyik második kerületi bulorgyár inasai játszadoztak az igen népes második kerületi Str. Dacilor (Főutcában) Berki János tizenhárom éves és Kardos László tizenéves inasok egymás sapkáját dobálták az utcafele. Berki, akinek sapkája az utca másik oldalán hevert, lefutott a kocsira, ahonnan fel akarta venni sapkáját. Ebben a percben érkezett oda a Gyapjar egyik tehérgépkocsija, amely már nem fékezhetett a nagy közelség folytán és így

néhány méteren keresztül magával hurcolta az elütött kisfiú élettelen testét. A gépkocsi vezető lefékezett, a kisfiú pedig nagy vértócsában, élettelenül terült el a közvezelen. Azonnal értesítették a mentőket, akik Berki Jánost a Begaszanatoriumba szállították, ahol megállapították, hogy koponyaalapi töréssel szenvedett, ballában nyílítóres van és jelenleg súlyos belső sérüléseket is szenvedett, melyek veszélyeztetik állapotát. A kisfiú még az éjszaka kiszívott.

Folyik az őszi szántás

Október végéig megtartják a községi és megyei választásokat

Bucuresti, szept. 24.
A prefektusok értekezletén az elnöklő Inaculet belügyminiszter kijelentette, hogy legkésőbb október végéig mindenütt megtartják a községi és megyei választásokat.

kat, ahol ma még interimbizottságok működnek.

Az értekezleten felszólalt még Sassu földmívelésügyi miniszter is aki kijelentette, hogy a kormány 1000 vagon vetőmagot bocsájt a kistermelők rendelkezésére

Sulyos repülőszerencsétlenség Cluj közelében

Lezuhant egy repülőgép, pilótája haldoklik

Cluj, szept. 24
Tegnap délelőtt sulyos kimeneteli repülő-szerencsétlenség történt a szamosfalvi repülőterem. Cretu Marin repülőhadnagy egyik hadnagytársával reggel 8 órakor a levegőbe szállt egy Potez típusu géppel. Kilenc óráig a legnagyobb rendben végezték a gyakorlatokat, amikor azonban le akartak szállani, gépük lég-

örvénybe került. A repülő utasai minden erőfeszítést megtettek, hogy a szerencsétlenséget elkerüljék, de hiába. Gépük az egyik hangár betonfalába ütközött és pozdorjává tört. Cretu Marint rendkívül sulyos, életveszélyes sérülésekkel a klinikára szállították. Hadnagytársát azonban csak könnyebb természetű sérülés érte.

SPORT

Crisana-Vénus 4:1 (3:1)

Nemzeti bajnoki mérkőzés. 4000 néző. Bíró: Xitendo

Vasárnap játszották le a Crisana-Venus nemzeti bajnoki mérkőzést, amely megérdemelten a Crisanának jutotta a győzelmet. A csapatok a következőkép álltak fel:

Crisana: Jámbor, Szabó-Máthé, Szőke-Nagy-Pintye, Cionca-Czako-Barátky-Bonatiu-Lakatos.

Venus: Burdan, Sfera-Albu, Barbulescu-Eisnerbeisen-Actis, Vogl-Volodea V.-Petea V.-Motoroi.

A Crisana kezd és máris egymásután következnek a szebbnél szebb lefutások. Különösen Barátky fogott jó napot, aki az első öt percben három olyan lövést küldött kapura, amely mind gólveszélyes volt. A 7. percben Barátky szökteti Csonkát, aki hosszan lefut és gyönyörű centerét Lakatos védhetetlenül hálóbá fejezi 1:0.

A gól után a Venus egy pillanatra magához tér, de újból csak megzavarodik. Egynéhány lefutás után újból visszaesnek és a Crisana támadások egymást követik. A 21. percben Venus ellen szabadrugás, amely éppen Barátky lábára esik. Albu kézzel érinti a labdát, így a bíró 11-es

ítélt, amelyet Barátky védhetetlenül belő 2:0.

A Venus villámgyorsan támad és máris megszületik a gól, amelyet a bucurstiek kapu előtti kavargásból érnek el 2:1.

A mérkőzés legszebb része az, mikor mindkét csapat érzi, hogy most dől el a mérkőzés sorsa. A 40. percben Barátky szabadrugást rug 30 méterről. Oradean még olyan gólt nem láttunk. Bombaként süvített a felső lécc mellett a hálóbá (3:1).

A második felidőben aztán teljesen felvonul a Crisana. A 2 percben Barátky szökteti Csonkát, aki egyedül lefut és hatalmas bombát küld a kapura. A labda kapufáról pattan a hálóbá. (4:1).

Allandó Crisana fölény, amelyből a Venus csak az utolsó tíz percben szabadul fel, de csak azért mert a hazafiak védelembe vonulnak. Elég volt négy gól is. Pedig többet is rughattak volna. Xitendo nagyon jól bíraskodott.

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi eredményei

NAC-AMIE 1:1 (1:0) Bár a NAC az első felidőben rugja a vezető gólt, mégis nagyon nehéz küzdelmei kellett vinnie hogy ne kapjon ki. Szerencse, hogy Czinczer szintén elemében volt.

A bucaresti CFR a Kinizsivel játszott, amely 18:0 2:1 arányú győzelmet aratott.

A Ripensia az Unirea Tricolor 3:2 arányban verte meg.

Romania-Universitate 1:1 (0:0).

Baia-Mare-(Nagybánya), szept. 23

Oradeai Törekvés-Tricolor 2:2 (2:1) Bajnoki liga.

A magyar liga-bajnokság tegnapi fordulója

Ferencváros-Hungária 3:2 (1:0) Huszezer néző előtt tartották meg a 84-ik Ferencváros-Hungária bajnoki meccset. Az első felidő percben Nemes fejese révén szerzett meg a Ferencváros a vezetést, amelyet a

Hungária csak a második felidő 17-ik percében tud kiegyenlíteni. A Ferencváros csatársora azonban támadásra támadást vezet és a 31. illetve 33 percben két góllal bebiztosítja a Ferencváros győzelmét. Az eredmé-

nyen a Hungária csak az utolsó percekben tud szépíteni. Mindvégig erős iramu élvezetes mérkőzés volt.

III. Ker.-Szeged 2:0 (0:0)

Ujpest-Bocskai 0:0 nagy meglepetés, a favorit Ujpest lemaradt.

Miskolcon Atilla-Phöbus 2:2 (1:0) 2500 néző.

Kaposváron a somogyi hét alkalmából rendezték meg a Somogy-Soroksár bajnoki mérkőzést, amelyet 5000 ember nézett végig. Eredmény 1:1 (0:0).

Oradeai Districtbajnokság

Salontai Törekvés-Testvériség 2:0
Vasas-Aurora 3:0 (1:0) Nsc-Egyetértés 8:1 (2:1)

Ausztria-Csehország

válogatott : 2 (2:0)

Otvenezer néző előtt tartották meg az Europa serlegért a válogatott mérkőzést, amely döntelent eredményezett Ausztria részéről a gólokat az első felidő 4. és 31. percében Binder centercsatár lökte, míg a második felidőben feleszmélő csapat a 31. és 40. percben Cseh magyar nemzetiségű játékos révén egyenlített.

Prága: Bécs-Prága városok válogatottja 4:2 (1:1).

Oslo: Norvégia-Dánia 3:1

Győztek a magyar atléták a budapesti versenyen

Budapest, szept. 23

A Bszkrt sporttelepén tartották meg a viadalt, amelyet Magyarország nyert 96:27 pontarányban. Ennek keretében tartották meg a 4-szer 400 méteres ifjúsági bajnoki statétát, továbbá a 300 m. csapatversenyt.

A 4-szer 400 méteres statétát a MAC csapata nyerte 3 p. 32 2 mp. országok rekorddal. A 3000 méteres csapatversenyt Peterzsébel csapata nyerte 40 ponttal.

Németország-Franciaország atlétikai verseny 90:55

Magdeburg szept. 23

Vasárnap tartották a német-francia atlétikai viadalt, amelyet a német csapat nyert 95:55 pontarányban.

Veszek

Ócska ólmot

Cím a kiadóban

APROHIRDETESEK

Munkás lányokat felvesszünk, I. V. O. festőde Str. Ciorogariu (Uri-ucca) 34.

Boltiszolgát azonnali belépésre felvesszük. Mercur Iestéküzlet Piața M. Viteazul 2.

Törkölymérő reszen bevezetett helyre a Friss Újság részére lapkihordók keresletnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Újságárusításra fiúk és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Piața Viteazul Mihai (v Nagypiac-tér) 4.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

NAPSZAMOS KONVEK 1 hetes, 2 hetes beszállással készültek és kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea.

Veszek mindenféle régpénzt, érmet. Tache Ionescu (Körös-u.) 26. Iskola igazgató.

1627

ASZTOR-NYOMDA, ORADEA

Bennünket csak Zeletzky érdekel, Maniuhoz és Boilához semmi közünk

mondotta Uica tábornok a Skoda-bizottság előtt

Bucuresti, szept. 24.
A Skoda ügyben hétfőn ismét megkezdtek a vizsgálatot, Pompoiu ezredes halgat ki az ismeri hamisítás ügyében. Maniu Gyula a kihallgatás miatt még mindig a fővárosban tartózkodik és vasárnap megtekintette a Károly-parki ipari vásárt. Munkatársunknak sikerült egy pár szót váltania a volt miniszterelnökkel, aki első sorban elragadtatásának adott kifejezést a kiállítás erdélyi részének nagyszerűségéről.

Politikáról nem nyilatkozott, csak annyit, hogy legközelebb Timisoarra utazik, ahol nagyszabású politikai expozét fog tartani. Maniu Lipovan (Lippán) Bocu Sever volt

hánsági miniszter vendége lesz.

Bucuresti, szept. 24.
Nagy szenzációt keltett a Skoda-bizottság előtt Uica tábornok volt hadügyminiszter és hadtestparancsnok kihallgatása. Dr Pop Valér, a bizottság elnöke ugyanis egyenesen feltette a kérdést Uicának, hogy adott-e utasítást a hadbíróság ügyészenek, hogy Maniu és Boila nevét belekeverje a Zeletzky-ügybe?

— Isten őrizz! — válaszolta Uica — sőt meg is mondtam, hogy minket csak Zeletzky érdekel, Maniuhoz és Boilához semmi közünk.

170 millió yen a kelet-kínai vasut vételára

Ideiglenes megegyezés Japán és a Szovjet között

Tokio, szept. 24.
Az egyik japán lap értesülése szerint a japán külügyminiszter és a tokiói szovjet-nagykövet között megegyezés jött létre a

kelet-kínai vasut vételára tekintetében. A vételár 170 millió yent tesz ki. A megegyezés egyébként csak ideiglenes jellegű.

Néhány nap múlva kerül az ügyészségre az orgazdasággal gyanúsított Bartha-házaspár

Dayka Gyula súlyosan kompromittáló dolgokat mondott a rendőrségen Bartha Lászlóné szemébe

Oradea szept. 24.
Röviden jelentettük már, hogy a rendőrség letartóztatta Bartha Lászlót és feleségét Papp Rózsit orgazdaság gyanuja alatt. Az a vád ellenük, hogy a rendőrkéselő Dayka Gyula és Garda József által ellopott ékszereket ők értékesítették.

Bartha László jó családból származó fiatalember, a háboruban főhadnagy volt. A háboru után nem tudott elhelyezkedni és lezüllésnek indult. Bár sohasem volt újságíró, egyideig szerkesztőként jegyezte a rövidéletű „Déli Hírlap” című lapot, később pedig mint revolverező álhírlapíró dolgozott obskurus lapoknak. Azonban azt senki sem hitte volna róla, hogy betörőkkel fog szövetkezni. Bartha László a rendőrségen töre-

delmes beismerő vallomást tett és azzal védekezik, hogy

nyomora vitte rá arra, hogy betörőkkel szövetkezzen.

Bartha felesége mindent tagad, de Dayka Gyula szemébe mondta, hogy

ékszereket és pénzt fogadott el tőle és többször fogadta lakásán.

A rendőrség egyelőre tovább folytatja a kihallgatásokat és valószínűleg csak a hét végén kerülnek át az ügyészségre a gyanúsítottak. Igen valószínű azonban, hogy az orgazdasággal gyanúsított Bartha-házaspárt szabadlábra helyezi az ügyészség, mert az orgazdaság büntetése nem olyan súlyos, hogy az előzetes letartóztatást indokoltá tenné.

Kettős szerelmi dráma Budapesten

Budapest, szept. 24.
Vasárnap délután a Kakukhegy északi lejtőjén a kirándulók az egyik fa alatt egy fiatal férfi és nő holttestére bukkantak. Nyomban értesítették a főkapitényságot, ahonnan rendőri bizottság szállt ki a helyszínre.

Mindkét holttest halántékán lőtt seb tátongott, mellettük a földön pedig Frommer-pisztoly hevert.

Leveleket találtak náluk, amelyekből kiderült, hogy a férfit Rád Endrének hívják, huszonöt éves, állásnékü i tényképességű aki Pestszentlőrincen lakott. A leányt Schmidt Jolannak hívják, huszonöt éves, állásnékü i magántisztviselő, szintén Pestszentlőrincen lakott.

Bucsulevelet írtak a rendőrségnek is, melyben azt írták, hogy

közös elhatározással indulnak a halálba, mert a mai viszonyok között nem tudnak esküdni, azt is megírták, hogy előbb a férfi lelővi a nőt, aztán pedig magával végez.

Felakasztotta magát egy bihormegyei legény

Oradea, szept. 24.
A Suplacul de Bărcău (Berettyószéplaki) csendőrség jelentette az ügyészségnek, hogy Pázmándi József 20 éves fiatal gazdálkodó legény szüleinek istállójában tegnap este felakasztotta magát. Tettenének oka ismeretlen. Az ügyészség megadta az engedélyt a te-

November 15-én nyitják meg a parlamentet

Bucuresti, szept. 24.
Ugy a szenátus, mint a képviselő háznak október 15-én kellene összeülnie. Azonban az uralkodó külföldi utazásra való tekintettel a parlamentet, csak november 15-én fogják megnyitni.

Elítélték a verekedő episcopiai (püspöki) gazdát

Oradea, szept. 24.
1933 augusztus 13-án történt, hogy Hajdu Gyula Episcopia bihorului-i (Biharpüspöki) lakos összeveszett Halász Imre szintén odaváló gazdával. A veszekedés hevében Halász Imre félig elfordult Hajduól, mire az hirtelen ráugrott és addig verte, míg Halász eszméletlenül össze nem esett. A verekedés után Halász két hónapig feküdt kórházban, de aztán is balkezére béna maradt.

Hajdu Gyula a törvényszék előtt beismerte, hogy megverte Halászt és azzal védekezett hogy ellenfele szidta az Istent.

— Akkor nem magát szidta, miért verte meg? Miért nem hagyta, hogy az Isten büntesse meg? — kérdezte az elnök.

A vádlott erre a különös kérdésre nem tudott feleletet adni és azt válaszolja, hogy önvédelemből ütött.

A bíróság Hajdut 15 napi fogházra ítélte. Az ügyész és a vádlott fellebbeztek.

Hat hónapra ítelt az oradeai törvényszék egy templom- rablót

Oradea, szept. 24.
Május 1-én történt, hogy a helybeli rendőrség letartóztalt egy Murányi János nevű embert, akit rajtacsíptek, amint az Egyesülési téren levő római katolikus templomba behatolt és a templom perselyét feltörve s onnan 151 lejt lopott el. A vallatásnál tűnt ki, hogy Murányi János a szegedi Csillagbörtönből szökött meg. Kötegyánnál lépte át a határt és mivel nem volt mit ennie a templom perselyét rabolta ki. A törvényszék Murányit hat hónapi börtönre ítélte. Az ügyész sujszász bitásért megfellebbezte az ítéletet, de fellebbezett a vádlott is.

65 utassal elsüllyedt egy hajó Kalkutta mellett

Kalkutta szept. 23.
Kalkutta közelében egy hajó eddig még ismeretlen okból léket kapott és mielőtt bárki is gondolt volna a mentésre elsüllyedt. A hajó mind a 65 utasa a vízbe fullt.

APROHIRDETESEK

Megbízható fiatal bolti szolga azonnal felvétet. Cim a kiadóban. 1636

6 éves gyermek mellé német nevelőnőt keresek. Cap. Chişu Reg. 98. Tiszti pavillon (volt Hadapród iskola). 1642

Házikisasszony, ki perfekt főzni tud felvétet, csakis jó bizonyítvánnyal rendelkező jöhet. Cim a kiadóban. 1633

Jó bizonyítvánnyal felveszek megbízható jobb nőt mindenek szakácsnének. Cim a kiadóban. 1607

Veszek mindenféle régipénzt, érmet. Tache Ionescu (Körös-u.) 26. Iskola igazgató. 1627

BASTON NYOMDA, ORADEA